

Antoni Tudur

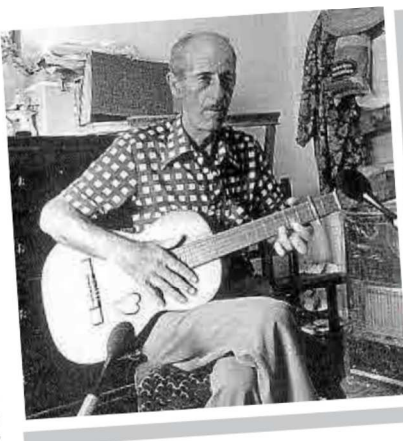

Secció de genealogia de l'Ateneu de Maó

Contesen honor de Sant Jaume gloriós

Un servidor, com tanta altra gent, no és capaç de decidir-se per si va ser primer l'ou o la gallina i, per tant, em pas la vida dubtant de quasi tot. Que si és primer l'ou o la gallina, que si és primer la festa que les persones que la celebren, que si, que si... En qual-sevol cas, d'una cosa estic ben segur, i és que les festes sense música, ni són festes ni són res. I, altrament, la música sense músics ni és música ni un cap de llamp. Per tant, no es pot

concebre una festa sense música ni una música sense músics. I els músics són aquelles persones que ens fan la vida un poc més amable i passadora. I és bo i desitjable recordar a alguns d'aquests músics que ens han ajudat a passar pel món amb una certa alegria, i dels que, a poc a poc, es va perdent el seu record. I açò no és bo de cap de les maneres. Provaré, idò, de recordar-ne uns quants des Castell. Res fora del que és ordinari i normalment acceptat, però amb unes clares connotacions personals absolutament destacables. A vegades la memòria no és del tot fidel a la realitat objectiva, per subjectiva, però si ningú té una versió més fidel, ja va prou bé.

CONTE 1. Un migjornar des Castell. En «Ponset».

Segurament els lectors més joves podrien relacionar l'any 1968 amb no sé què. A l'era de sant Google es podrà veure que hi ha un «maig francès», autèntica revolució d'origen estudiantil, aquella que un tal «Erick el Rojo», demanava als revolucionaris jovecells que aixequessin les llambordes dels carrers (en castellà, «adoquines», perquè allà davall hi trobarien la platja. No es referia a Macarella, Fustam o Escorxada o Tirant, no; es referien a la sublim disconformitat amb tot el que era establert. Un altre fet, crec que absolutament oblidat, va ser l'anomenada «primavera de Praga» amb l'entrada a toc de «tanques» soviètics a Praga, l'agost de 1968.

Es va denominar la «primavera», encara que açò es va produir el mes d'agost, pel procés aperturista a Txecoslovàquia de l'anomenat món comunista. Coses de la Història...

Passat el temps, ha resultat que quasi tot l'estament anomenat «progre» políticament parlant (o rallant, no sigui que tinguem conflictes no desitjables) post 1975 era a París. Un servidor, amb tota sinceritat, no hi era; hi va anar ja entrat el segle XXI.

Però, on era qui escriu aquestes retxes l'any 1968?

Era per la Barcelona grisa i bruta (ho podia haver dit Salvador Espriu, no jo) i, per cert, una manera de ser coherent amb el substancial esperit contestatari propi de l'edat, era ser soci del grup de joventut del «Club d'Amics de la UNESCO», on sense un duro fèiem tot allò que es podia fer per a justificar la nostra oposició frontal a tot el que era establert.

Tornant al relat, diré que a aquest recordat any 1968, un servidor i altres amics fèiem unes incursions a l'alt Empordà, concretament a Cadaqués, un dels darrers indrets on encara es «salava l'article». El «es», «sa», «ses» i altres versions, em feien sentir com a ca nostra. Un detall interessant és que Cadaqués no va tenir la primera carretera fins a finals del segle XIX; abans, tota entrada i sortida del poble era per la mar o a cavall de ruc. Per tant, era una autèntica illa respecte a la península Ibèrica.

Com anava dient, un més de febrer de 1968, un dissabte fred i tramontanal, vaig entrar a un bar que crec que encara existeix, el bar del senyor Melitón, amb una mala bava pròpia de l'edat i, tot just entrant, vaig poder veure que a l'esquerra, hi havia un armariet d'aquells que fan cap de cantó invers amb una porta amb vidres i tancadura, on hi havia bòtols de licors més o manco exòtics. La meua sorpresa va ser majúscula quan vaig distingir un bòtil de «Gin Nelson», fabricat per la destil·leria de can Beltran, competidora de l'actual «Gin Xoriguer» i que va ser absorbit pel segon. La meua reacció extemporània i sorollosa va ser demanar que

- CONTABILIDADES
- ASesoría FISCAL
- RENTAS
- SEGUROS
- GESTIÓN
- LABORAL

Centre Contable
Es Castell

C/ Sant Jordi, 61
Es Castell
Menorca

bufat@bufatasc.com

Tel. 971 368 670

Gloriós sant Jaume
a tot hom!!

RESTAURANT

Trebol

24 y 25 CERRADO

**Gloriós
Sant Jaume!**

Especialidad en
marisco y pescado
fresco de la isla

Reservas: 971 36 70 97 – Moll Cales Fonts, 43 – Es Castell

C/ de Sa Bijuteria, 52
Pol. Es Castell

**Toldos
MONTY**

Tot l'equip vos desitja bones festes!

Infórmese!

971 362 642

www.toldosmonty.com

PREPARE SU TERRAZA PARA EL VERANO

em posessin un got d'aquell beuratge menorquí. El senyor Melitón no servia al bar; per aquestes feines tenia un parell d'al·lotes vestides amb un uniforme semblant als de les criades de casa bona, una de les quals em va dir que aquells bòtils eren propietat personal de l'amo i que no podia atendre la meua sol·licitud.

Imagíneu l'escena: un bar petit de Cadaqués, freqüentat per artistes coneguts, amb un galifardeu com era un servidor, desitjós de beure gin menorquí un capvespre d'hivern i que no entenia la raó per la qual no atenia la meua demanda. Vaig mirar al senyor Melitón, estalonat a un racó del bar, amb una abundosa mata de cabell blanc, i vaig poder veure un gest de cap afirmatiu dirigit a la cambrera que m'havia negat la xuma.

Podreu entendre que entre els tres o quatre expedicionaris vam fer una reducció molt considerable del contingut del bòtil amb marca de l'almirall tort. No sé si va quedar sense reserves; crec que sí.

Potser us demanareu el perquè d'aquest escrit, sense massa to ni so. Ara us ho explicaré.

El mateix Melitón em va dir que aquell bòtil li havia regalat un mariner d'un senyor que navegava i recalava, periòdicament, per Cadaqués. Aquest navegant va resultar ser Fernando Rubió i Tuduri i el mariner que, a part d'ajudar a la navegació era, pel que vaig deduir, un peculiar personatge amb una notable qualitat musical: un jove

des Migjorn habitant des Castell, de nom Joan Pons i conegut per «Ponset». També sembla que era cosí d'en «Subi», animador musical des Castell, fundador d'«Es Ranxo», creat ara fa 10 anys i que anima i amenitza les festes de Sant Jaume. Aquest és el record que tinc i no crec que vagi massa errat.

Anys més tard, seria l'any 1973 o 1974, vam poder gravar un seguit de cançons amb un magnetòfon dut d'Amèrica del Nord, de gran qualitat de gravació, per Juan Luis López Vinent, Crec recordar que era un «Away» de cinta ampla i dos micros. Passant els temps, aquesta gravació va ser passada a cinta petita de cassette i més tard a Compact Disc, amb tots els defectes i mancances de cada passada de suport. Versions més o manco defectuoses n'hi ha per donar i per vendre, però hem pogut «re masteritzar» les pistes i, avui, disposem d'una versió de 16 cançons prou aprofitables.

CONTE 2. «Es Curro» i «Es Cau».

A primers d'any vaig saber la trista notícia de la mort de Guillermo Guerrero, el darrer «maraquista» (o «maraquero», no ho sé prou bé) d'Es Cau, la taverna musical de Cala Corb, as Castell. Aquest personatge era certament especial; havia fet de tot a aquest món, des de gestionar (o fer-hi feina, no ho sé bé), l'antiga discoteca «Sésamo» del carrer de Gràcia de Maó, els anys 60 del segle passat, fins a treballar a una companyia de la llum de Barcelona, l'extinta «Hidroelèctrica de Catalunya», atenent reclamacions i tot el que fes falta.

I la mort de Guillermo m'ha dut a refrescar els records d'aquesta taverna psico-musical. He escrit «psico» pel fet que els professionals de la psiquiatria i de la psicologia clínica de Menorca, han patit molt amb la competència que els hi feia Es Cau, atès que era —i és— un lloc on s'escampen moltes «neures» mitjançant el cant i la música. Allà tothom pot cantar, millor o pitjor, sense que ningú hagi protestat mai i si algun protesta, ningú no li fa gens de cas. Una dita molt emprada és aquella que diu: «un dia per a jo, un dia per a tu...» que tothom té dret a escampar els mals humors. I si a més es pescava amb volant i embocava qualche peix de bon veure, millor.

Fent un exercici de memòria («la memòria és un gran cementiri», com va titular el mestre de periodistes Ibáñez Escofet) he reviscolat que, segons diuen, Es Cau va néixer com una espècie de «club musical privè», instituïda per gent de diferent origen. Consta que Jimmy Maps, nord-americà que al llarg de molts anys sembla que va actuar com a vice cònsol dels USA, que tocava el contrabaix amb altres socis maonesos d'una certa posició social i econòmica. Aquest local més o manco privat va donar pas a un bar, també musical, on les guitarres dominaven l'escenari, acompanyant veus de tot tipus, registre, sexe i condició. Ara he vist que consta que el bar va néixer l'any 1962, però jo crec que devia ser a finals dels anys 50, sent una competència molt directe d'un altre bar ubicat un poc més amunt: «Ca's Pintor», del senyor Carreras i la seva dona la senyora Carmen.

Ben prest el local va ser regentat per un parell d'artistes: aficionats: un tal Andrés que va morir molt jove a causa d'un accident a la mar (sembla que un dia, collint escopinyes, ja no va sortir del fons i en Biel «Xurron», que va seguir un munt d'anys menant aquest local que, com m'agrada dir, en forma figurada, li va fer la guitza als psicòlegs i els psiquiatres que treballaven a Menorca. Una bona cantada as Cau feien més bo al cervell de tants menorquins i menorquines que les

tècniques terapèutiques iniciades pel Dr. Sigmund Freud

A Es Cau, a més de guitarres (record també en Vicente Nieto, amb la seva «Iso» adaptada, com recordava fa poc Margarita Caules) sempre hi ha hagut maraques i altres instruments de percussió. Un dels més destacats «maraqueros» va ser Eduardo Pons Portella, sempre impecablement vestit, net i perfumat, sense oblidar a en Toni Sintes Pons (Toni «Morera»)

Però, sense cap discussió, el personatge més apreciat i estimat del local va ser en Nito «es Curro», personatge polifacètic i entranyable (va fer de fuster, de barber, de pintor i, segurament, de moltes més coses), davant del que van anar desfilar persones i clients de tota casta de professions, orígens, tendències i naturaleses, al llarg de més de 50 anys. Era sorprenent la metamorfosi d'aquell guitarrista més tost baixet i encorbat

que cada nit, tret de tres o quatre dies a l'any, s'asseia al seu taulell i observant, mirant i escoltant acompanyava «fins i tot a la ràdio», que deia en Biel.

Donaria el que no tinc per poder saber una mil·lèsima part dels seus coneixements acumulats aquest més de mig segle.

Si una cosa era es Curro,

no era altre que sabedor de mil i un detalls de la vida que l'envoltava, sempre discret i respectuós. Els ulls ben oberts, les orelles atentes i la boca sempre tancada. Un detall que crec interessant és que mai va sortir de Menorca, segons em va dir un dia ja passat.

Qualsevol excusa és bona per a rallar de genealogia i ara me n'adon que xerrant, xerrant, no he entrat en el tema genealògic. En Nito «Es Curro» era de nom Joan Abril Petrus, nat as Castell l'any 1925 i mort també as Castell en data, 02/01/2016, a 91 anys fets. Revisant els seus orígens, per la branca paterna era fill de Francesc Abril Torres i de Margarita Petrus Manent, casats el dia 11/09/1920. La branca paterna prové del matrimoni entre Joan Abril Vinent i Maria Torres Clapés, nascuda as Castell l'any 1864, però filla de la primera arribada de gent eivissenca. El primer Abril que coneixem era de nom Joan Toribio, nat a Maó l'any 1808 i, com tants altres casos d'aquells anys de misèria, consta com a fill de pares ignots. Prou que devien saber qui eren els pares, però les penúries obligaven a entregar els infants al torn de la Casa de Misericòrdia. Quan es casa amb Catalina Vinent Victori ja era viu de Beneta Sintes també filla de pares desconeguts legalment.

La gent mor definitivament quan tothom l'oblida.

En qualsevol cas, «Gloriós Sant Jaume a tothom».

ABRIMOS UN NUEVO SALÓN DE PELUQUERÍA MÁS CERCA DE TI.
Si necesitas un servicio de peluquería y estética como corte, color, manicura/ pedicura o depilación facial, ¡VEN A CONOCERNOS!

Innovando con las últimas tendencias.
INCORPORAMOS OLAPLEX, tratamiento que protege y sana el cabello.
¿Quieres tu cabello más hidratado este verano?
¡INFORMATE

También ofrecemos tratamientos de KERATINA para dar brillo y vitalidad evitando que el cabello se debilite y enrespe.

Esteban y D éb o a d e s e a n B o n e s f e s t e s !

SAN JAIME, 9
971 77 24 31

*Mi Salón
Peluqueros*

- ES CASTELL -

misalonescastell@gmail.com · d' misalonescastell

Lu. a Sáb. de 9 a 20 h.
(ininterrumpidamente)

MARTES 24 TARDE CERRADO
MIÉR. 25 Y JUE. 26 CERRADO